

Ljubljana, junij, julij 1993

LETO XXX

ŠTEVILKA 6-7

Časopis poslovnega sistema Mercator

Ne prezrite:

Vse o
lastninjenju na
straneh 3-6

Mercator-Nanos
v primežu težav

Zakon o
soupravljanju
delavcev v
skupščini

Priporočila
vodilnim o
komuniciranju

Zapovedi za
dobrega
dopisnika

d.d., Ljubljana, Dunajska 107

Telefon: 061/n.c. 182 282; dir.: 181 255, 181 268, 182 183; Fax: 061/181 077

REVIDIRANI LETNI OBRAČUN M BANKE d.d. ZA LETO 1992

M BANKA d.d. Ljubljana, Dunajska 107

BILANCA STANJA na dan 31.12.1992

Oznaka	v tisoč SIT
	31.12.92
A. I. Denarna sredstva in plemenite kovine	258,986
A. II. Depoziti pri centralni banki in druge terjatve do centralne banke	0
A. III. Vrednostni papirji in druge kratkoročne naložbe ter tekoča zapadlost dolgoročnih naložb	889,957
A. IV. Kratkoročni krediti in tekoča zapadlost dolgoročnih kreditov	1,382,214
A. V. Aktivne časovne razmejitev in druga aktiva	41,067
A. VI. Dvomljive in sporne terjatve	4
A. VII. Popravki vrednosti dvomljivih in spornih terjatev	4
A. VIII. Dolgoročni krediti, zmanjšani za tekoče zapadlosti	26,673
A. IX. Dolgoročne naložbe v vrednostne papirje in druge dolgoročne naložbe, zmanjšane za tekoče zapadlosti	0
A. X. Gradbeni objekti in oprema	128,344
A. XI. Razmejene tečajne razlike	0
A. XII. Izguba	0
A. XIII. Izvenposlovna aktiva	0
SKUPAJ AKTIVA	2,485,241
P. I. Depoziti na vpogled	539,335
P. II. Depoziti do enega leta in tekoča zapadlost dolgoročnih depozitov	1,102,094
P. III. Obveznosti iz kratkoročnih kreditov in tekoča zapadlost dolgoročnih kreditov	0
P. IV. Dolgoročni depoziti, zmanjšani za tekočo zapadlost dolgoročnih kreditov	21
P. V. Pasivne časovne razmejitev in druga pasiva	77,059
P. VI. Kapital, rezerve in dolgoročne rezervacije	766,677
P. VII. Izvenposlovna pasiva	55
SKUPAJ PASIVA	2,485,241

M BANKA d.d. Ljubljana, Dunajska 107

IZKAZ USPEHA ZA LETO 1992

(od 23.06. do 31.12.1992)

Skupina	1992
+	396,774
-	201,322
I. NETO PRIHODKI OD OBRESTI	195,452
+	66,926
+	3,434
II. SKUPAJ PRIHODKI	265,812
-	4
-	11,121
-	98,258
-	114,088
III. DOBIČEK PRED OBDAVČENJEM	42,341
-	0
IV. DOBIČEK ZA DELITEV	42,341
DELITEV DOBIČKA NA:	
- izplačilo ustanoviteljem	35,519
- zadržani dobiček	6,822

Računovodska izkaza M banke d.d. je pregledala Služba družbenega knjigovodstva. Prilaskajeta resnično in pošteno stanje na dan 31. decembra 1992 in finančni izid v letu 1992, v skladu s slovensko zakonodajo.

M banka d.d. je imela na dan 31.12.1992 vse komitente uvrščene v bonitetno skupino A. V nominiranem kapitalu banke z upravljalstvo pravico je 60,7 % kapitala, ki ni družben ali državen. M banka d.d. je začela poslovati 23.06.1992.

M BANKA d.d., Ljubljana

NA KRATKO**Prevozni zabojniki**

Po desetmesečnih pripravah so v Mercator-Blagovnem centru uresničili projekt LRC (roll containers). Z njim uvajajo dostavo blaga v roll kontejnerjih - prevoznih zabojnikih.

Mercator-Blagovni center je prvi v Sloveniji, ki v živilski branži uvaja te kontejnerje. Prednosti novega sistema so: povečanje hitrosti pretoka blaga, zmanjšanja števila pretovarjanj blaga, večja natančnost oskrbe, zagotovitev rednega vračila embalaže in zmanjšanje stroškov. Še posebej pa je treba poudariti, da je uvedba kontejnerjev zelo humanizirala delo v skladišču. Za uresničitev načrta so bila velika sredstva vložena v nakup roll kontejnerjev, pretočnih regalov, komisionircev, dodatno opremo vozil in dodatno računalniško opremo. Več o tem prihodnjic.

Za več finančne discipline

in z namenom, da se v medsebojnih odnosih v Mercatorju spoštujejo pogodbeno dogovorjeni roki plačil, je upravni odbor sprejel pobudo poslovnega odbora in določil možnost, da podjetja v primeru nelikvidnosti najamejo premostitvene kredite pri krovnem podjetju, da bi lahko redno poravnala svoje zapadle obveznosti. Upravni odbor je zadevo sprejel kot priporočilo vsem podjetjem.

Začetek zadružnega lastninjenja

v Mercator-Agrokombinatu je oznanil sporazum o prenosu premoženja, pravic in obveznosti, ki sta ga sklenila Zadružna zveza Slovenije v imenu večih kmečkih zadrug (Splošna kmečka zadruga Krško, Kmečka zadruga Kostonjeva, Kmečka zadruga Bohor Koprivnica, Prašičerejska zadruga Krško, Živinorejska zadruga Krško, Sadjarska zadruga Krško in Vinogradniška zadruga Kostonjeva) in Mercator-Agrokombinat. Stranki sta se dogovorili, da se sporazum prične uresničevati 30. 6. 1993.

Poleg sporazuma, ki zadeva zadružno lastninjenje v Mercator-Agrokombinatu, je upravni odbor Poslovnega sistema Mercator sprejel tudi sklep o ustanovitvi dveh podjetij, na katere bo delno prenešana dejavnost sedanjega Mercator-Agrokombinata.

M banka

je izplačala dividende na svoje delnice. Tako je skupaj od 2.126 fizičnih oseb - zasebnih bankinih delničarjev, do 30. 6. 1993 1.525 delničarjev že dobilo izplačane dividende. Na podlagi predpisa, ki je določal, da se zneski, višji od 10.000,00 SIT, nakazujejo zasebnikom na žiro račune, je 236 delničarjev prejelo dividende na svoj žiro račun. Skupno je M banka fizičnim osebam izplačala netto 14.208.000,00 SIT.

Mercatoriada bo

v začetku jeseni 1993. Športniki in rekreativci izkoristite počitnice za pripravo na trde boje. Kje bodo ti boji se še natančno ne ve, bomo pa to pravočasno sporočili in tudi razpis bo objavljen pravočasno.

IZHODIŠČA ZA PROGRAM LASTNINSKEGA PREOBLIKOVANJA POSLOVNEGA SISTEMA MERCATOR

Upravni odbor Poslovnega sistema Mercator in skupščina Poslovnega sistema Mercator sta na sejah dne 7. in 16. 4. sprejela izhodišča za program lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator. 12. junija so začele veljati spremembe in dopolnitve Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, zato sta Upravni odbor in skupščina Poslovnega sistema Mercator na sejah 16. in 18. junija sprejela dopolnjena izhodišča za program lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator.

Izhodišča - skladna z zakonom

Od prvotnih se le-ta razlikujejo v dveh bistvenih elementih. Po zakonu je 40-odstoten prenos družbenega kapitala na sklade obvezen, kot eno izmed metod privatizacije pa smo na novo vključili notranji odkup.

Namen lastninskega preoblikovanja je, da družbena lastnina dobi znane lastnike. Ti bodo delavci, kmetje, občani in država. **Temeljno in edino vodilo izhodišč za program lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator pa je, da naše delavce pripeljemo do lastništva sistema Mercator in podjetij, v katerih delajo; delavcem naj ostane, pripada to, kar so ustvarili.**

Osnovna razdelitev družbene lastnine, ki jo določa lastninski zakon, je taka, da mora vsako podjetje, ki ima družbeno lastnino, 40 % le-te odvesti na sklad (10 % pokojninski sklad, 10 % odškodninski sklad in 20 % sklad Republike Slovenije), 60 % pa jo ostane za privatizacijo, v kateri sodelujejo delavci in občani pod pogoji in metodah, ki jih določa zakon.

Že pred sprejemom lastninskega zakona je večina Mercatorjevih podjetij celotni družbeni kapital prenesla na Poslovni sistem Mercator. Tudi podjetja (15), ki so na Poslovni sistem Mercator prenesla 51 % družbenega kapitala, so že sprejela sklepe, da bodo v okviru programa lastninskega preoblikovanja celoten preostali družbeni kapital prenesla na Poslovni sistem Mercator. To pomeni, da v program privatizacije Mercatorja stopamo s koncentriranim družbenim kapitalom na krovnem podjetju.

Glede na cilj, da naj bodo delavci Mercatorja njegovi (so)lastniki in tudi podjetij, v katerih delajo, izhodišča naše privatizacije slonijo na dveh fazah. V prvi mora na krovnem podjetju skoncentrirani družbeni kapital dobiti znane lastnike. Tedaj bodo delavci Mercatorja solastniki Poslovnega sistema Mercator kot krovnega podjetja, s tem pa posredno podjetij, v katerih delajo. V drugi fazi pa bodo - kjer bodo to želeli - delavci postali do 49 % kapitala podjetja, kjer delajo, njegovi delničarji oz. solastniki.

Uspeh odvisen od nas samih

Uspeh privatizacije s končnim ciljem, da bo čimveč delavcev in upokojujencev Mercatorjevih podjetij in zadrug, kmetov kooperantov, naših otrok, staršev in sorodnikov, postalo solastnik Mercatorja, je odvisen samo od nas samih. Delnico

Mercator bomo namreč prejeli v zameno za lastniški certifikat. Čimveč lastniških certifikatov bomo z organizirano akcijo zbrali, več delnic Mercatorja bomo imeli.

Iz knjig jasno - toda počakati na ceno

V tem trenutku sicer še obstaja pomembno odprto vprašanje. Vemo sicer, kakšna je knjižna vrednost družbenega kapitala Mercatorja, vendar zakon zahteva njegovo ugotovitev po posebni metodologiji oz. cenitvi. Zato je Upravni odbor Poslovnega sistema Mercator na seji 16. junija izbral specializirano podjetje, ki bo opravilo cenitev Mercatorja in vseh njegovih podjetij. Ko bo ta realna vrednost ugotovljena, bomo lahko določili število delnic in njihovo vrednost, s tem pa tudi število certifikatov, ki jih potrebujemo za privatizacijo.

Tri metode: razdelitev, javni razpis in notranji odkup

Za lastninjenje 60 % družbenega kapitala Mercatorja, ki je na voljo delavcem in občanom, smo predvideli kombinacijo treh metod, interne razdelitve, javne prodaje in notranjega odkupa. Ta kombinacija je glede na velikost našega koncerna in cilj, ki ga želimo doseči, najoptimalnejša. Z interno razdelitvijo so vsi delavci Mercatorja, naši upokojujenci in bivši zaposleni upravičeni do 20 % celotnega družbenega premoženja Mercatorja. Ta pravica se materializira v obliki delnice, ki jo prejmemo v zameno za prineseni lastniški certifikat.

Ker pa je družbeni kapital Mercatorja tako velik, da ga zaposleni nismo sposobni v celoti sprivatizirati, na drugi strani pa je cela vrsta zelo zainteresiranih za delnice Mercatorja, bomo njim nakup delnic omogočili z javno prodajo delnic. Delnice bodo zainteresirani kupovali z lastniškimi certifikati, lahko pa seveda tudi z denarjem. Pri javni prodaji delnic računamo v prvi vrsti s tistimi delničarji, ki nimajo pravice do interne razdelitve, to so zaposleni v kmetijskih zadrugah, kmetje, naši otroci, starši in sorodniki, znanci in prijatelji, lastniki M kartice, varčevalci M banke, kupci in drugi, ki so tako ali drugače povezani z Mercatorjem in zaupajo vanj.

S pravkar spremenjenim lastninskim zakonom je tudi notranji odkup, s katerim zaradi odliva denarja iz Mercatorja Skladu sprva nismo računali, postal zanimiv in sprejemljiv tudi za nas, saj na eni strani omogoča, da imamo delavci čimveč delnic Mercatorja, na drugi strani pa preprečuje,

da bi delnice, ki jih ne bi uspeli prodati z javno prodajo, postale plen države. Notranji odkup je postal zanimiv zato, ker se je popust pri odkupu povečal s 25 na 50 %, udeleženci so isti kot pri interni razdelitvi, to so vsi delavci, upokojujenci in bivši zaposleni, ki kot plačilo lahko izkoristijo tudi presežek lastninskih certifikatov nad tistimi, s katerimi bomo z interno razdelitvijo sprivatizirali 20 % družbenega kapitala in tudi razliko med s kolektivno pogodbo določenimi in dejansko manj izplačanimi osebnimi dohodki. Poleg tega se program notranjega odkupa lahko raztegne na pet let. Kolikšen del družbenega kapitala bomo sprivatizirali po metodi javne prodaje delnic, kolikšen pa po metodi notranjega odkupa, bo odvisno predvsem od tega, kakšna bo vrednost družbenega kapitala, ki ga lastnimo in kako prizadevni bomo pri izboru lastniških certifikatov.

Poenostavljen primer privatizacije

Oglejmo si praktičen primer, kako bo lahko izgledala privatizacija Mercatorja: vrednost celotnega družbenega kapitala je 100. Skladom pripada 40 (po 10 pokojninskemu in odškodninskemu, 20 skladu Republike Slovenije). Delavci, upokojujenci in bivši zaposleni zberemo za 25 lastniških certifikatov. Ker nam na podlagi interne razdelitve pripada le 20, namenimo 5 za notranji odkup, pri čemer zaradi 50 % popusta dobimo 10. Ker imamo delavci zadolžnice v skupni vrednosti 5, tudi te namenimo za notranji odkup, kar ob 50 % popusta navrže 10. Delavci imamo tako skupaj 40, ostane še 20, ki jih namenimo javni prodaji. Če nismo dovolj prizadevni in ne zberemo za 20 lastniških certifikatov, tudi razliko sprivatiziramo z notranjim odkupom. Ker smo zadolžnice že vnovčili, moramo za ta del zagotoviti nova sredstva.

Od lastništva sistema do lastništva podjetja

Izjemno pomemben je drugi korak, ko delavci lahko postanejo lastniki, delničarji podjetja, v katerem delajo. V podjetjih, kjer bodo to želeli, bo Poslovni sistem Mercator del svojega kapitala, vendar največ 49 %, prodal zaposlenim in drugim v tem podjetju. Ti pa ga bodo "plačali" z delnicami Poslovnega sistema Mercator, ki jih bodo imeli.

Vzemimo najbolj enostaven primer, da imajo delavci in drugi nekega našega podjetja ravno toliko delnic Poslovnega sistema Mercator, kot je vrednost

njihovega podjetja. Ker želijo zadržati večji del delnic Poslovnega sistema Mercator, ker so stabilne, donosne in kotirajo na borzi, obenem pa bi vendarle bili radi tudi delničarji lastnega podjetja, se vsak posebej odloči, da od 100 obdrži 70 delnic Poslovnega sistema Mercator, 30 pa jih zamenja za delnice svojega podjetja. Vsak delavec tega podjetja bo po tej zamenjavi imel po 70 delnic Poslovnega sistema Mercator in 30 delnic svojega podjetja. Ker pa ima vsak delavec še za 15 obveznic lastnega podjetja, bo to podjetje od Poslovnega sistema Mercator odkupilo del njegovega deleža v korist svojih zaposlenih. To pomeni, da bo vsak delavec obdržal 70 delnic Poslovnega sistema Mercator in obenem pridobil 45 delnic lastnega podjetja. Delež Poslovnega sistema Mercator v tem podjetju pa se bo od 100 znižal na 55.

Pomembnejšega dogodka v Mercatorju še ni bilo

Ne glede na to, da je Mercator kot največji koncern v državi s svojo dejavnostjo, tradicijo, stabilnostjo in nadpovprečnimi rezultati privlačen za mnoge bodoče delničarje izven nas zaposlenih, stopamo v obdobje, za katerega ni pretirano reči, da je po spremembah, ki bodo nastale, zgodovinsko. Zato je od nas samih in samo od nas odvisno, kako bomo uresničili temeljni cilj privatizacije, ki smo ga načrtali v izhodiščih programa. Temeljna dolžnost direktorjev in drugega vodilnega kadra je, da delavce pošteno, objektivno in celovito seznanjajo s to materijo, ki je strokovno izjemno zahtevna in nadvse občutljiva. Ob tem predpogoju bodo odločitve in aktivnosti vsakega od nas mnogo enostavnejše.

Vse o privatizaciji - v posebni izdaji časopisa

Glede na sklepe zadnjih zasedanj upravnega odbora in skupščine Poslovnega sistema Mercator, poslovodni odbor Poslovnega sistema Mercator pripravlja gradivo v obliki posebne izdaje časopisa, ki ga bodo dobili vsi delavci in drugi z namenom, da bo vsak natančno in enostavno seznanjen z nameni in postopki privatizacije. Na podlagi tega bi morale biti razčiščene vse morebitne dileme, za katero delnico je najbolj optimalno vnovčiti svoj, kot tudi lastniške certifikate družinskih članov, prijateljev in znancev.

Aleš Čerin

CILJ NESPREMENJEN: MERCATOR MORA OSTATI MERCATORJEVIM DELAVCEM

Ljubljana, 16. junija 1993 - seja upravnega odbora Poslovnega sistema Mercator je bila predvsem namenjena potrditvi že sprejetih izhodišč za privatizacijo Poslovnega sistema Mercator, ki pa so se spremenile le toliko, kolikor je terjala uskladitev s spremenjeno lastninsko zakonodajo.

Temeljni cilj privatizacije Poslovnega sistema Mercator in podjetij v njegovem sestavu je: Mercator mora ostati zaposlenim. Temu cilju so podrejene tudi določitve metod in načinov lastninjenja celotnega Mercatorja oziroma vsakega posameznega podjetja. Za razpravo o izhodiščih za pripravo privatizacijskega programa so zlasti značilne ugotovitve zunanjih članov upravnega odbora, uglednih profesorjev Ekonomske fakultete in javnih delavcev. Nekateri med njimi posebej navajamo, vse skupaj pa pomenijo poziv k enotnemu, močnemu in razvojno naravnemu koncernu Mercator.

Mercator sprožil ustavni spor

Upravni odbor se je seveda zavedal odgovornosti za izvedbo projekta privatizacije, zlasti zato, ker ga utegne zavreti sprejeti 29. člen sprememb in dopolnitev zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij. Ta člen namreč določa, da so vsi neodplačni prenosi kapitala med pravnimi osebami nični. Za take prenose kapitala (ne pa sredstev, tako kot pravi določba zakona) pa je v Mercatorju šlo in tako bi se Mercator moral podati na mučno pot restavracije za nazaj, kar pa brez novih predpisov spet ne bi šlo. Zato je upravni odbor odločno podprl potezo poslovodnega odbora - sprožitev ustavnega spora v zvezi z navedenim členom zakona.

Prirave na izvedbo privatizacije

Upravni odbor je s sprejemom izhodišč za program privatizacije dal poslovodnemu odboru tudi zeleno luč za vse postopke, ki zadevajo privatizacijo. Ti pa so predvsem:

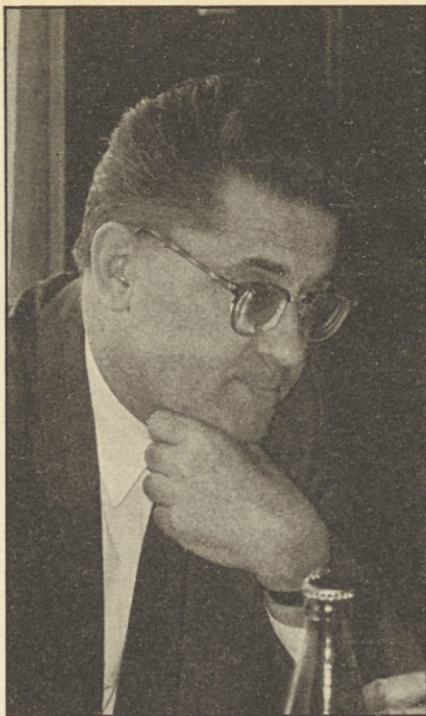
s potrebnimi predstavitvenimi gradivi o privatizaciji v Mercatorju seznaniti vse zaposlene, upokoјence, bivše zaposlene, zaposlene v kmetijskih zadrugah, kmete kooperante, družinske člane, člane Kluba Mercator, potrošnike in druge državljane; zagotoviti ustrezne organizacijske in druge ukrepe v samih podjetjih in v krovnem podjetju tako, da bodo državljani oziroma vsi zainteresirani dobili odgovore na vprašanja, ki zadevajo privatizacijo.

Obresti na zadolžnice

Veliko hude krvi je med imetniki zadolžnic Poslovnega sistema Mercator vneslo stališče davčne uprave, da zadolžne listine ne sodijo med osnove za oprostitve davka. Marsikdo je v jezi, ker bo plačal davek na nekaj, česar ni dobil izplačanega, izrekel hude besede na račun vodstva poslovnega sistema in vodstva svojega podjetja. Upravni odbor je v zvezi z zadolžnicami sklenil, da se za čas od izdaje zadolžnic pa do 30. 6. 1993 izplačajo obresti, vendar pa odločitev o izplačilu prepustil vsakemu podjetju, da se ta odloči glede na svoje lastne možnosti. Zadolžnice je treba povezati z aktualnim lastninskim postopkom, kjer prav zadolžnice lahko uporabimo za lastninjenje po metodi notranjega odkupa. To pomeni, da bo imetnik zadolžnico lahko zamenjal za Mercatorjevo delnico. Treba je torej temeljito razmisliti.

Vesna Bleiweis

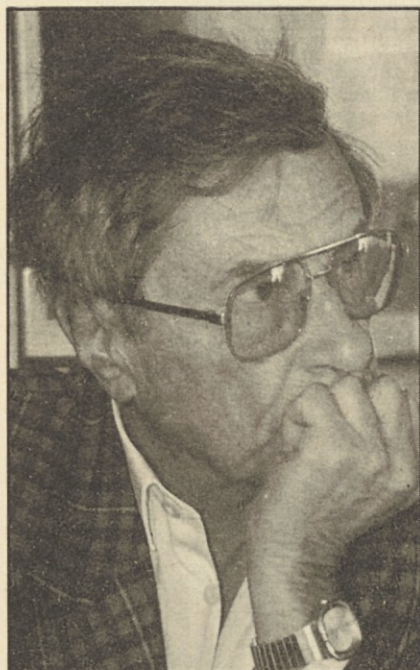
Prof. dr. Vekoslav Potočnik

"Dosedanje razprave o programu privatizacije tečejo tako, da neobremenjenemu opazovalcu dajejo vtis, da vsak vleče na svojo stran. Zato se mi kot zunanjemu članu upravnega odbora postavlja temeljno vprašanje, na katerega mora jasno odgovoriti vsak član Mercatorja. Gre za vprašanje, ali hočete biti sistem ali ne. Vsak se v danih okoliščinah lahko elegantno izloči. To mu je omogočil zakonodajalec, ki je popustil prestižnim interesom posameznikov. Ti interesi gredo ad absurdum - prej veliko, sedaj majhno. To je bedarija brez primere, ki se bo maščevala. Na zadevo namreč gledam kot ekonomist in zato menim, da morajo v slovenskem prostoru obstajati velika, srednja in majhna podjetja. Potezo oziroma namero, da se velika podjetja razbijejo na majhna, resnično štejem za bedarijo, ki ji interesi posameznikov v Mercatorju ne bi smeli botrovati. Mercatorju priporočam, da ostane skupaj, deluje za enoten sistem in tako ostane veliko podjetje v slovenskem prostoru. Če v Mercatorju ta cilj obstaja in ga je mogoče tudi identificirati, potem se bo pot za ostati skupaj našla, ne glede na 29. člen zakona. Če pa so interesi divergentni, si že na tej seji upravnega odbora nalijmo čistega vina." (prof. dr. Vekoslav Potočnik na seji upravnega odbora)

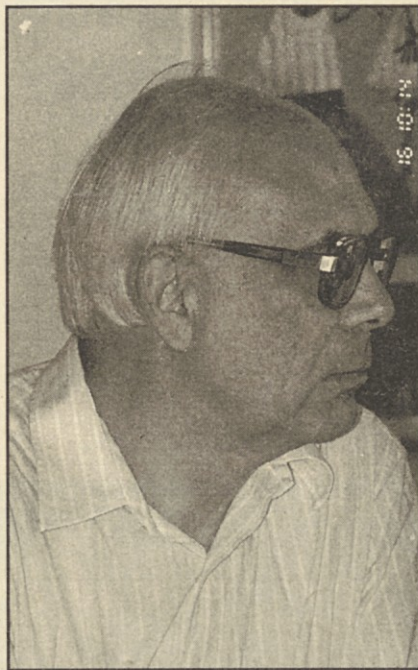
Milan Kojc

"Razprava upravnega odbora o izhodiščih za privatizacijo Mercatorja, ki je povezana z 29. členom zakona, ne sme pasti na raven parlamenta. Zakon je prinesel zdravo, ne samo strankarsko, še huje, zdrava se je prenesla tudi v glave ljudi. Nikakor pa ne sme načeti oziroma spodjedati načrtovanega koncepta privatizacije v Mercatorju". (Milan Kojc na seji upravnega odbora)

Janez Winkler

"V zvezi z 29. členom se v javnosti veliko sprašuje, kako bo na to določbo reagiral Mercator. Kako in kakšne bodo zanj posledice? Menim, da je sproženi ustavni spor povsem utemeljen. Sistem kot je Mercator, ki visoko kotira v gospodarskem prostoru, bi se moral še posebej angažirati in upreti insinucijam, ki jih je v zvezi s sprejetim 29. členom iz prestižnih razlogov pripravljen tresti strankarski veljak." (Janez Winkler na seji upravnega odbora)

Prof. dr. Ivan Turk

"Če je 29. člen vse neodplačne prenose razglasil za nične, se je treba pač podati na mukotrpno pot iskanja nove pravne rešitve z namenom, da se doseže isti učinek koncentracije kapitala, kot je bil dosežen z neodplačnimi prenosi. Pri tem je najpomembnejše dejstvo, da se Mercator trdno odloči ostati skupaj. Na podlagi take odločitve so tudi odprte vse poti za izvedbo eventualno potrebnih novih oziroma ponovnih postopkov razdruževanja in ponovnega združevanja." (prof. dr. Ivan Turk na seji upravnega odbora)

"V zvezi s programom in privatizacije bi bilo dobro rangirati tudi interese. Ali naj se lastnino tudi podjetja, ali naj se lastnino samo krovno podjetje? Menim, da bi v Mercatorju dosegli več homogenosti, če damo prednost lastninjenju samo krovnega podjetja oziroma koncerna kot celote." (Anica Lukaček na seji upravnega odbora)

"V zvezi z 29. členom sprememb in dopolnitev zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij in s tem anuliranih neodplačnih prenosov kapitala je povezano vprašanje lastništva države v vsakem od Mercatorjevih podjetij. Opredelitev v 29. členu je sprejeta izključno iz političnih namer, ne pa na podlagi argumentiranih dejstev. Tako je politika pokazala, da je usmerjena v razbitje med seboj povezanega gospodarstva. Predlagatelji tako oblikovanega 29. člena od mrtvih zbujajo Kardeljeve TOZD-e, le da so motivi sedaj različni. Končna posledica pa je ista - ogromna škoda. Na podlagi sklepa poslovnega odbora je bil sprožen ustavni spor. Kakšna bo odločitev ni jasno, prav tako pa ni jasna dimenzija zapletov in škode, ki jo bo uresničevanje te zakonske določbe povzročilo. Tudi SDK nima pregleda nad tem, med kolikimi subjekti so bili tovrstni prenosi kapitala opravljeni, kajti tudi SDK spremlja vsako podjetje kot samostojen pravni subjekt, ne pa kot subjekt, ki je vključen v različne oblike kapitalskih povezav. In zato dimenzije problemov ni mogoče opredeliti.

Prof. Potočnik je s svojo razpravo stvar zelo jasno postavil. Ponovno je resnično treba verificirati voljo vsakega Mercatorjevega podjetja, ali hoče ostati v sistemu ali ne. Poudarjam pa, da so bile vse dosedanje metode lastninjenja v Mercatorju legalne." (Miran Goslar, na seji upravnega odbora)

SKUPŠČINA: MERCATORJU SE NE BOMO ODREKLI

Ljubljana, 18. junij 1993 - skupščina Poslovnega sistema Mercator je v bistvu obravnavala iste zadeve kot upravni odbor. Le s to razliko, da njeni člani niso več izpostavljali vprašljivosti izvedbe programa privatizacije in so se enoglasno odločili za njihov sprejem.

Cenitve - podlaga za privatizacijo

Skupščina se je seznanila s pričetkom cenitve podjetij, ki so predpogoj za pripravo konkretnega privatizacijskega programa. Cenitev mora namreč opraviti vsako podjetje za potrebe svoje otvoritvene bilance in za program privatizacije. Nekaj dilem v zvezi s cenitvami so sprožila tista podjetja, ki so svoje premoženje že dala oceniti različnim cenitvenim institucijam, vendar pa za druge potrebe (denacionalizacijo, prodajo premoženja...). Teh cenitev izbrana cenilska institucija ne bo mogla upoštevati, kajti za potrebe privatizacije bo za vsa podjetja, vključno za krovno podjetje, uporabljena enotna metodologija in enoten pristop. Cenitev celotnega Mercatorja bo veljala približno pol milijona nemških mark.

Povejte, da greste dol

Konkretnih vprašanj, povezanih s privatizacijo, je bilo bolj malo. Ali to pomeni, da vsi privatizacijo dobro razumemo (čeprav gre za izredno zadevo) in da smo jo vsi pripravljene enako intenzivno - vsebinsko in organizacijsko izpeljati? Po staljših skupščine sodeč, je pripravljenost za enotnost velika. Glede

"Kako se pripravljamo na projekt lastninjenja? O tem je tekla beseda že na upravnem odboru, kjer so predvsem zunanji člani opozarjali, da je treba akcijo dobro marketinško zasnovati in jo tudi natančno in dosledno izpeljati. Projekt je organizacijsko do podrobnosti izdelan, dati pa mu je treba tisto vsebino, ki bo s pravo mero pri imetnikih certifikatov vzbudila zaupanje in zanimanje. Fiksne donosa za vloženi certifikat ne moremo zagotavljati. Tu moramo biti previdni in pošteni. Z gotovostjo pa lahko trdimo in to je naša oporna točka, da smo kot sistem boljši kot povprečno slovensko gospodarstvo, čeprav smo znotraj sistema tudi boljši in slabši. Eni so boljši tudi zato, ker so v Poslovnem sistemu Mercator, drugi pa zaradi narave trgovanja. Ničesar, kar ni pošteno, ne bomo obljubljali. Ne smemo in ne bomo. Zanesljivo pa lahko jamčimo za varnost naložbe državljana." (Miran Goslar na zasedanju skupščine)

29. člena sprememb in dopolnitev zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (ničnost neodplačnega prenosa sredstev med pravnimi osebami) je bila zanimiva razprava direktorja Mercator-Trgoavta Bruna Miklavca, ki je povedal, da se s to določbo prav nič ne obremenjuje. Eden od členov sprememb določa tudi, kdaj je družbeno premoženje oškodovano, to pa ni, če je bil kapital prenašan v povezanem podjetju. In tu je dana definicija Mercatorjevega početja, obenem pa je v drugih določbah navedeno razlikovanje med kapitalom in sredstvi. Vse, kar smo v Mercatorju naredili, je storjeno na podlagi čvrstih odločitev o medsebojni povezanosti. Vsi smo sprejeli sklepe in če jih bo treba še enkrat, jih pač bomo. 29. člen nas ne sme ovirati pri naši volji, da program skupaj in enotno izvedemo. Če pa kdo misli drugače, je to njegova stvar. Če smo "ZA", program izpeljimo in enotnost Mercatorja je najboljši "good will" za njegove delničarje. "Odločilna je naša volja. Če pa kdo meni, da je sedaj priložnost, da izstopi z vlaka, naj pove. Zadevo bomo uredili v dobro vseh v Mercatorju in njega samega," je dejal predsednik poslovnega odbora Poslovnega sistema Mercator, Miran Goslar. Nobena roka se ni dvignila... izhodišča so soglasno sprejeta... privatizacija bo stekla... naj ne bo med nami takega, ki bo potegnil za zasilno zavoro.

Vesna Bleiweis

"V zvezi z načini privatizacije, ki jih določa zakon, obstajajo sicer dileme ali preostali družbeni kapital (po interni razdelitvi) v celoti ponuditi v odkup z javnim razpisom, ali samo z notranjim odkupom ali pa v kombinaciji obeh načinov. Predložena izhodišča za program privatizacije vsebujejo oba načina - torej javni razpis in notranji odkup, ker menimo, da je javni razpis najbolj primeren način za to, da Mercator olastnijo tudi zaposleni v kmetijskih zadrukah, kmetje kooperantje in družinski člani vseh zaposlenih v Mercatorju. To je zelo širok krog imetnikov certifikatov - bodočih delničarjev, ki lahko le na podlagi javnega razpisa pridejo do Mercatorjevih delnic. To pa je tudi krog oziroma najboljša skupina potencialnih delničarjev, ki jo moramo pridobiti. Za njihovo pridobitev moramo biti živo zainteresirani. Več kapitala, prodanega na podlagi javnega razpisa, pomeni zmanjšanje kapitala, namenjenega za notranji odkup. Ne smemo spregledati, da notranji odkup pomeni odliv sredstev državi, kar je nujno zlo, vendar je to še vedno bolje, kot da se Mercator izroči v naročje državi. Zato je posebej pomembno, da Mercator nastopa strnjeno in enotno." (Miran Goslar na zasedanju skupščine)

KLUB MERCATOR

Kartica

POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D.
LJUBLJANA, DUNAJSKA 107
61113, 061/ 182 282

MERCATOR-NANOS V PRIMEŽU TEŽAV

Mercator-Nanos je v letu 1992 postal delniška družba, za katero je bilo prav leto 1992 eno najtežjih, tako glede pogojev poslovanja kot tudi glede uresničevanja ciljev, sprejetih ob ustanavljanju oziroma organiziranju delniške družbe.

Pređimenzionirano samo za Slovenijo

Pokazalo se je, da so vse dejavnosti, ki so bile usmerjene na nekdanje jugoslovansko tržišče, postale nerentabilne in organizacijsko pređimenzionirane. Izguba trga je najbolj prizadela proizvodni del, ki se je opravljal v nekdanji Tovarni mesnih izdelkov. Ta se je že v letu 1991 srečala z najhujšim padcem proizvodnje in prodaje.

Dosti bolje se ni godilo grosistični dejavnosti s tehničnim in prehrabnim blagom. Med negativnimi dejavniki, ki so pomembno zamajali položaj Mercator-Nanosa, so tudi izgubljena finančna sredstva v višini 195 mio SIT. Največ jih je ostalo v Hrvaški, manjši del pa v ostalih nekdanjih jugoslovanskih republikah. Največji del finančnih sredstev je ostal neporavnan iz naslova poslovanja nekdanje družbenice Mercator-Nanosa v Čabru.

Tretji negativni dejavnik pa je denacionalizacija. V podjetju je 34 poslovnih enot (v njih je zaposlenih 180 delavcev), za katere so vloženi denacionalizacijski zahtevki.

Ukrepanje

Na stanje so v Mercator-Nanosu reagirali s programom ukrepov za sanacijo poslovanja, ki ga je sprejel upravni odbor podjetja maja leta 1992. Ukrepi so opredeljevali kratkoročne in dolgoročne cilje, predvsem za tiste organizacijske enote delniške družbe, ki so izkazovale izgubo. Še posebej so bili izpostavljeni ukrepi za izboljšanje likvidnosti podjetja kot celote. Nekaterih sprejetih ukrepov, zaradi objektivnih razlogov, niso uresničili.

Organizacijska enota - Tovarna mesnih izdelkov je na začetku izvajanja ukrepov štela 128 delavcev. Z reorganizacijo je nastal profitni center s 24 zaposlenimi, ki so povprečno mesečno izdelali 30 ton izdelkov, vendar to le kot lon posel s firmo Salumis. Kljub vsem naporom, da bi še nekako rešili problem Tovarne mesnih izdelkov, je bila nujna in edino utemeljena odločitev, da se obrati prodajo, obenem pa najde tudi ustrežna rešitev za zaposlene.

Izhodišče za reorganizacijo grosističnega poslovanja je bilo v tem, da se kar najbolj racionalno izkoristijo skladiščne zmogljivosti, da se ta dejavnost skoncentrira, distribucija blaga pa čim bolj poceni. Z uresničitvijo te odločitve so se sprostile določene zmogljivosti, ki so se v nadaljevanju uresničevanja sanacije spremenile v prodajne površine. Temeljito pa so posegli tudi v grosistično ponudbo

posameznih blagovnih skupin in celotno grosistično poslovanje na različnih lokacijah in ga skoncentrirali v Postojni. Maloprodaja je klecala pod udarom padca kupne moči prebivalstva, izrazito povečano (tudi nelojalno) zasebno konkurenco, ki je narekovala nujno znižanje marž pri nekaterih izdelkih, še vedno visoko rastjo cen... franšizing, kot eden od ukrepov za izboljšanje, se je bolj malo obnesel.

Pogovor z direktorjem Mercator-Nanosa, Antonom Černetom, je bil kratek, vendar slikovit. "Podatki o poslovanju v letu 1992 narekujejo trše ukrepe. Podjetje se mora desinvestirati, prodati premoženje, ki ga ne potrebuje. Iskati nove in zanesljive kupce, predvsem pa zanesljive plačnike. Vsesplošni nered pri plačevanju je v vrtnec nelikvidnosti potegnil tudi Mercator-Nanos. Krediti - ti so poglavje zase. Nobeno gospodarstvo ne prenese tako visokih obrestnih mer, njihovo znižanje je le navidezno. V "stari Jugoslaviji" smo pustili lepe denarje, meja z Italijo je blizu, zaprtost slovenskega trga... seštejte, in cena objektivnih razlogov zato, da se ne dvigamo, je jasna. Pridajte subjektivne - od premalo inventivne prodaje, premajhnega zavedanja, da mora v tem "biti ali ne biti" vsak poprijeti..."

Vesna Bleiweis

Anton Černe

Časopis Poslovnega sistema Mercator, d.d., Ljubljana, Dunajska 107,

izdaja Center za obveščanje. Uredništvo, Dunajska 107, 61113 Ljubljana, telefon 061/183-254, 183-205.

Ureja uredniški odbor: Ivan Drozdek, Marija Fajfar, Alenka Por, Nada Rihtar, Lojze Šterk in Franc Zadravec.

Glavna in odgovorna urednica Vesna Bleiweis.

Tehnični urednik in priprava za tisk Matjaž Marinček, Grafična delavnica Čuk, Postojna.

Tisk: Tiskarna Tone Tomšič, Ljubljana

Časopis prejemajo delavci, kmetje, učenci in upokojenči Poslovnega sistema Mercator. Časopis izhaja zadnjo sredo v mesecu.

Naklada 12.000 izvodov.

Po mnenju pristojnega republiškega organa je časopis oproščen temeljnega prometnega davka.

Ilustracije s podatki (vse v primerjavi z letom 1991):

- realni padec celotnega prihodka v letu 1992 - 25 %
- povprečno podaljšanje obračanja zalog za 2 dni
- 20 % prevelike zaloge čez celo leto (po prodajnih cenah)
- realno zmanjšanje prodaje 24 %
- realno zmanjšanje prodaje na zaposlenega v maloprodaji za 7,3 %
- povprečno podaljšanje obračanja zalog v maloprodaji za 8 dni
- realno zmanjšanje grosistične prodaje za 40 %
- realen padec prodaje na zaposlenega v grosistični dejavnosti za 31 %
- rast prihodkov 139 %, rast osebnih dohodkov 151 % (z zadolžnimi listinami 167 %) - realno znižanje plač 2 %, povprečna neto plača 27.711 tolarjev ali 95 % povprečne neto plače v gospodarstvu Slovenije.

PRODAJNI CENTER V POSTOJNI

Ena od organizacijskih in vsebinskih sprememb, ki so povezane s sanacijo Mercator-Nanosa, je tudi sprememba namembnosti izpraznjenih grosističnih hal. Gre za to, da se objekt nameni in odpre maloprodaji.

V obstoječem objektu, ki so ga v Mercator-Nanosu preuredili v velik prodajni center, je že obstajala trgovina s tehničnim blagom. Zgled so v Mercator-Nanosu dobili v celjskem prodajnem centru Lava. Tu jim je bila vseč zamisel oziroma ideja o združenju maloprodaje in veleprodaje v istem prostoru. S prodajo količin, ki so manjše od komercialnega pakiranja, je rešen problem komisioniranja v grosističnem skladišču predvsem za večje zasebne kupce. Po prvih ocenah se je princip "cash and carry" v Postojni dobro obnesel.

Druga značilnost pa je, da je prodajni proces računalniško spremljan. Zasnovano računalniškega spremljanja so v Mercator-Nanosu postavili sami in z ustrežno prilagoditvijo strojne in programske opreme veliko prispevali k znižanju investicijskih in zagonskih stroškov.

Vesna Bleiweis

Železnina v prodajnem centru v Postojni.

Zgledno urejene police z živili.

Ponudba mlečnih izdelkov v prodajnem centru Postojna.

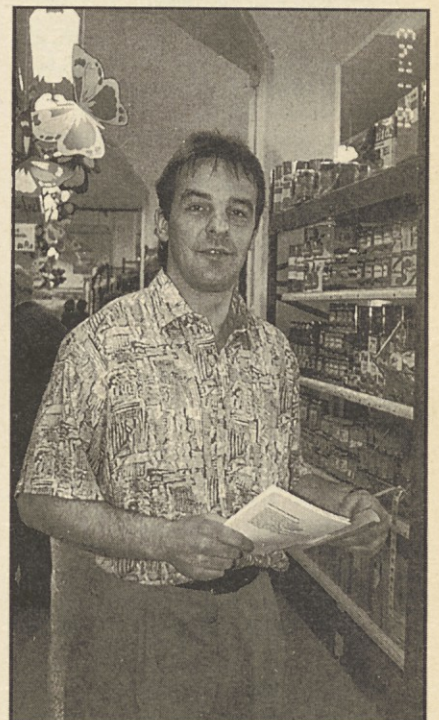

Ne samo živila - tudi drugih izdelkov je dovolj.

Zaloga pijač.

Poslovodja prodajnega centra Postojna.

30 LET MODNE HIŠE MARIBOR

Mercator-Modna hiša v Mariboru je svoje prostore na Partizanski cesti odprla pred 30 leti. Častitljiv jubilej, ki so ga zaposleni, skupaj s kupci prijetno proslavili.

Pred tridesetimi leti so potrebe narekovale boljšo, modernejšo in kakovostnejšo proizvodnjo tekstilnih izdelkov in prodaja teh je pripeljala do izgradnje, za tisti čas najlepše in najmoderneje trgovine s tekstilom v Mariboru - Modne hiše. Denarna vlaganja ljubljanske "mame in očeta" Modne hiše so se dobro obrestovala. Kakovostno tekstilno blago, vljudna in ljubezna postrežba sta že ob otvoritvi rodila slogan "Modna hiša, vodilna v modi in kakovosti". To kakovost Mercator-Modna hiša neguje še danes.

Prvi direktor mariborske Modne hiše je bil Viktor Kranjc in njegov delež za nadaljnji razvoj našega podjetja je bil izjemno velik. V času njegovega vodenja podjetja si je podjetje pridobilo še danes zveste kupce.

V času najhujše gospodarske krize je Modno hišo z velikim trudom vodil Alojz Wigele. Kljub vsem težavam mu je uspelo zadržati raven kakovosti in ponudbe. V tretjem desetletju je Modna hiša ponovno zaživela, tokrat pod dirigentsko palico mladega in ambicioznega direktorja Jožefa Šileca. Direktor je šele tri leta, vendar je ponoven vzpon Modne hiše že viden. Hiša kot objekt se je modernizirala, inštalirana je nova računalniška oprema za spremljanje poslovanja. Pri tem je treba posebej povedati, da zaradi tega noben delavec ni izgubil dela. Število zaposlenih se je sicer nekoliko zmanjšalo, vendar le po naravni poti. Mirno lahko rečemo, "da še kar gre".

V prodajalni so nastale mnoge spremembe. Neprestano se nekaj spreminja, obnavlja in to tako spretno, da kupci spremembe opazijo, vendar del ne čutijo, saj postrežba teče nemoteno. V Mercator-Modni hiši se vedno nekaj dogaja, kar je dokaz, da želimo poslovati uspešno, obenem pa tudi dokaz, da podjetje dela na zdravih temeljih in da ne pozna rdečih števil. Tridesetletnici smo posvetili veliko pozornosti v medijih javnega obveščanja, še največ odmeva pa je imela modna revija, ki smo jo organizirali v lastni režiji.

V Modni hiši smo aktivni tudi na področju skrbi za rekreacijo. Počitniške zmogljivosti imamo v Umagu in Novigradu, kjer v eni izmeni lahko letuje 5 družin. Pohvalimo se lahko z dobro vzdrževanimi objekti, predvsem pa z njihovo polno zasedenostjo. Uspešni smo tudi na športnem področju, kjer je naša ženska smučarska ekipa osvojila naslov prvaka na mariborskih sindikalnih igrah.

Poudariti moramo še aktualno zadevo: Poslovni sistem Mercator in z njim tudi Mercator-Modna hiša se pripravljata na lastninsko preoblikovanje. Z načrti lastninskega preoblikovanja smo delavci

Kolektiv Mercator-Modne hiše na izletu.

Izložba ob tridesetletnici (foto: Slavko Bračič).

Tridesetletnica Mercator-Modne hiše - panoji ob mariborskih vpadnicah (foto: Slavko Bračič).

Modna revija (foto: Slavko Bračič).

Mercator-Modna hiša danes (foto: Slavko Bračič).

Mercator-Modna hiša pred tridesetimi leti (fotoarhiv Mercator-Modne hiše).

dobro seznanjeni in menimo, da je akcija dobro zastavljena, njen učinek pa šele pričakujemo.

Vse, ki ste kdaj slišali za Mercator-Modno hišo v Mariboru, niste pa nas še obiskali, vabimo, da se sami prepričate o naši kakovosti in urejenosti trgovine.

Za sodelavce in kupce

Delavci so se odpravili na izlet, kupcem pa je bila namenjena nagradna igra. Ob nakupu blaga v vrednosti nad 10.000,00 SIT so kupci prejeli tudi kupon za žrebanje. Ob koncu akcije se je v bobnu za žrebanje znašlo okoli 700 kuponov. Da bi bila vsa stvar še bolj privlačna, je ob žrebanju kuponov potekala tudi modna revija pred glavnim vhodom v Modno hišo. Kakih 500 gledalcev je spremljalo predstavitev modelov za poletno sezono 93, med njimi zlasti kopalke, obleke za oddih in prosti čas in tudi za otroke. Nagrade: barvni televizor, moška obleka po izbiri, ženski kostim po izbiri, vikend paket za 2 osebe v Rogaški Slatini, ženska bluza po izbiri, moška srajca po izbiri, so dobile srečne lastnike. Med gledalci pa smo iskali tistega, ki se je rodil 25. maja. Žal ga nismo našli, zato je nagrado - sedemdnevni polpenzion v Bohinju dobila gospa, ki je 23. maja srečala Abrahama.

Izvršni odbor sindikata Mercator-Modne hiše je organiziral spomladanski izlet v Logarsko dolino. Vreme ni bilo ne deževno ne sončno, ravno pravo za dolgo vožnjo. Najprej smo se ustavili v Savinjskem gaju, kjer smo si ogledali razstavo cvetja in okrasnega grmičja ter dreves, ki ga gojijo vrtnarji in drevsničarji iz cele Slovenije. To je bila prava paša za oči, saj se je vse prelivalo v čudovitih barvah. Prišli smo ravno ob pravem času, saj so imeli na dan našega obiska svoj praznik tudi čebelarji. Eden med njimi nas je povabil v svojo medeno hiško in nas pogostil s še ne prav predelanim in očiščenim medom. Med izsatovja je bil pravi užitek.

Pravo kmečko malico smo si privoščili na turistični kmetiji Vršnik v Robanovem kotu. Pot pa nas je vodila naprej do slapa Rinka in naprej na vrh Okrešlja. Hoja na Okrešelj je bila za nekatere naporna, za izkušene in dobre planince pa lahek zalogaj. Marsikdo je sam sebi dokazal, da hojo zmore in da je takšna hoja lahko veselje in užitek. Lepota gora, čist zrak, so nas prevzeli. Zgodno večerjo smo si privoščili spet na kmetiji, smo pa tudi zaplesali in se povesečili ob družabnih igrah. Pa ne bi bili pravi izletniki, če se ne bi domogrede še kje ustavili. Na Tepanjah so nam zadišale velike in slastne kremne rezine. Četudi smo se vrnili pozno zvečer, so jih marsikje hitro pospravili.

Želimo, da bi se na podobne izlete odpravili večkrat. Upamo, da nam bo sindikat željo izpolnil že jeseni.

MODNI HIŠI ZA ROJSTNI DAN

Pesmica je nastala ob 30 letnici Modne hiše. Napisal jo je Boris Avberšek, ki se je za trgovca izučil v podjetju in bil dolga leta zaposlen na oddelku moške konfekcije. Službo je zamenjal, s prijaznimi spomini in čestitko pa se je spomnil svojih nekdanjih sodelavcev in podjetja.

Ob jubileju

Letos dopolnila je 30 let,
Modna hiša na Partizanski cesti 3-5.
Od strank je vedno dobro obiskana,
dobro vsemu Mariboru znana.

Kdor si išče "robo fino",
pride vedno v našo trgovino.
V njej police res so polne,
stranke s strežbo zadovoljne.

Izložba lepa kupca vabi,
aranžerji geniji so pravi.
Stranke v mojstrovine njihove strmijo,
v našo trgovino brž zdrviijo.

Hiša naša ima oddelke tri
in v njih vsak zase kaj dobi.

Kdor spodnje potrebuje pač perilo,
pride naj v galanterijo.
Od majic, nogavic in gat...
oblečen spodaj bo prav vsak.
V pritličju pa še srajce, pulije dobite,
klobuke, da še glave so pokrite,
in za streho si dežnik še izberite.
Za tiste, ki jim je pletenje v veselje,
do volne prodajalka jih zapelje.
Da pa na perilo spodnje boste imeli kaj
obleči,
na konfekciji pripravljeni smo vam ustreči.
Obleke, plašče, hlače, krila,
za vas pridna roka v tovarni je zašila.
Vse krojeno je po najnovejši modi
in res boste "šik", kot se spodobi.

Če pa za hlače, suknjič, krilo
bo potrebno manjše popravilo,
v krojačnico se bo stopilo
in brž vse se uredilo.

Komur konfekcija pač ni po meri,
na metraži naj preveri.
Blago na metre tam dobi,
obleko si po želji naredi.
Tam preproge in zavese še dobite,
da si stanovanje uredite.
Za postelje še rjuhe in odeje,
brisače mehke, za čas, ko se vam jutro
smeje.

Po svetu bosih nog nikar mi ne hodite,
udobne čevlje raje si pri nas kupite.
Bojne barve, ogledala, ženskam vsa
potrebna krama...
in z lepo torbico - gospa bo šele dama.

Da zaloge ne skopnijo,
šefi oddelkov poskrbijo.
Z dobavitelji pridno sodelujejo,
samo kakovost naročujejo.

Ko po nabavi se blago dostavi,
po odstavi mora se prevzeti,
za to delo so v skladišču pridni in zavzeti.

Skupnih služb ne mislim izpustiti,
saj obračunavamo se tam krediti,
polnijo se skladi,
računajo dokladi,
marsikaj se tam dogaja...
s pesmijo prišel sem jaz do kraja:
Naj naša Modna hiša dolgo še obstaja!

15 zapovedi za dobrega dopisnika

1. Informacije, ki jih posreduješ, morajo biti zanimive, koristne, jedrnat in razumljive.
 2. Stalno imej pred očmi interes bralca! Idealno je seveda, če se tvoj in bralčev interes prekrijeta.
 3. Pri pripravi sporočila dosledno upoštevaj 6 novinarskih K-jev!
- KAJ?
- KJE?
- KDAJ?
- KDO?
- KOMU?
- KAKO?
 4. Šestim K-jem vedno dodaj še sedmega - s kakšnim učinkom!
 5. Tenko prislunni dogodkom, pojavom, procesom in problemom v tvojem podjetju!
 6. Bodi pozoren na govorice ("šepetanja") in sproti ugotavlja, ali imajo realno podlago ali ne.
 7. Vsako informacijo prouči z vidika zanimivosti in koristnosti za bralce glasila Mercator.
 8. Če je le možno, priloži tekstu fotografijo (črno-belo). Dobra fotografija učinkovito dopolnjuje tekst; včasih pove celo več kot morje besed.
 9. Ne piši zgolj o dosežkih. Kritično, vendar korektno, opozori tudi na probleme in težave v kolektivu. Osvetli jih z različnih zornih kotov (različna mnenja in predlogi za rešitev).
 10. Ne izgubi poguma, če tvoj prispevek slučajno ni bil objavljen. Uredniška politika glasila ima svoje zakonitosti.
 11. Spoštuj roke za oddajo teksta in postani zanesljiv sodelavec!
 12. Spodbujaj sodelavce v podjetju, da ti posredujejo čimveč informacij! Tako bo lažje izbrati najprimernejše.
 13. Vsaka informacija naj bo striktno v funkciji poslovne politike podjetja in poslovnega sistema Mercator kot celote.
 14. Spodbujaj zaposlene v svojem podjetju, da aktivno sodelujejo v komunikacijskem spletu (pobude, mnenja, pripombe, kritike...)!
 15. Informacija naj ne bo suhoparna. Vsebuje naj dovolj imen, števil, primerjav, dejstev...
- Dober dopisnik je pomemben "arhitekt" uspeha podjetja.

KLUB MERCATOR

Kartica

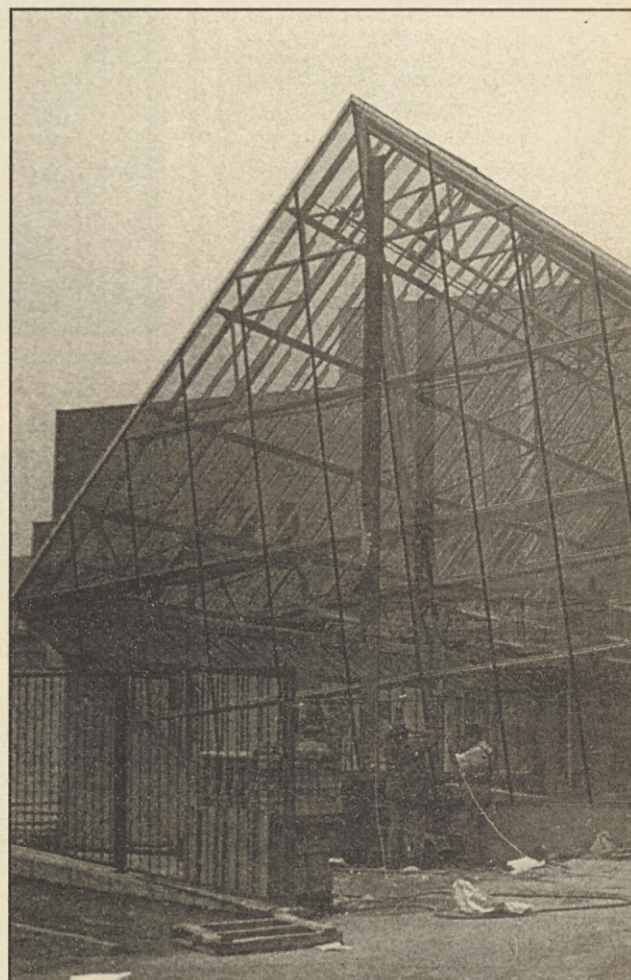
POSLOVNI SISTEM MERCATOR, D.D.
LJUBLJANA, DUNAJSKA 107
61113, 061/ 182 282

POSPEŠENO SE GRADI

Predvidoma sredi letošnjega avgusta naj bi svoja vrata odprl velik nakupovalni center v Ljubljani. Družba Interspar, ki so jo ustanovili Mercator, BTC in Spar, se pospešeno pripravlja. Na objektu v nekdanjih javnih skladiščih tečejo zadnja gradbena in ureditvena dela, osrednji nakupovalni prostor - trgovina z nekaj več kot 4000 kvadratnimi metri in namenjena okoli 8000 kupcem dnevno, se že opremlja.

Vhod v nakupovalni center.

Del nakupovalnega centra bo tudi velik rastlinjak.

Blagajne v nakupovalnem centru.

Oprema se že montira.

TRŽIŠKA DETELJICA IMA NOVO TRGOVINO

Konec junija je Mercator-Preskrba Tržič spodnje prostore samopostrežbe na Deteljici preuredila v specializirano trgovino z gospodinjstvi potrebnostmi, malimi gospodinjstvi stroji, belo tehniko, akustiko in drugim tehničnim blagom.

Poslovodja trgovine Aco Despotovič nam je povedal, da v Bistrici take trgovine ni bilo in da bodo na 100 kvadratnih metrih, kolikor jih meri trgovina, kupcem postregli z vso hišno in gospodinjstveno drobnarijo. "Če bi sodil potrebnost take trgovine po prvem nakupovalnem dnevu, potem je bila trgovina hudo potrebna. Povprečna vrednost zaloga v trgovini je 1,5 mio tolarjev, ustvariti pa bo morala najmanj 3 mio tolarjev mesečnega prometa, da bo rentabilna. Zaposleni smo trije in strankam znamo postreči," je dejal poslovodja.

Obisk nove trgovine je bil tudi priložnost za ogled oziroma oceno splošnega vtisa, ki ga dajo Mercatorjeve trgovine v Tržiču. Osrednja mestna ulica v starem mestnem jedru je polna oranžnih izveskov "M". Ponudba v njih je različna - od živilskih trgovin do specializiranih tekstilnih, tehničnih in galanterijskih. Če so izložbe še razmeroma prijetne in urejene, pa prav gotovo vtis pokvarijo različne napisne table, na katerih je izpisana firma. Kakšne morajo te po pravilih biti, poleg vodstva podjetja ve le še malo Mercatorjevih delavcev. Verjetno širše javnosti ta različnost ne moti, zagriženemu Mercatorjevcu pa podrobnosti ne uidejo. Pripravljeni smo razumeti, da spreminjanje napisnih tabel pomeni strošek, vendar ne tolikšen, da si ga postopoma v dveh letih podjetje ne bi moglo privoščiti.

Ne bi bilo prav, če bi ta zapis namenjali zgolj tržiški Mercator-Preskrbi, kajti tak nered, šlamparija in zaniknost so značilni za mnoga Mercatorjeva podjetja. Zato naj v Tržiču ob tem ne bo zamere, naj bo njihov primer le ogledalo tistim, ki so jim podobni

Vesna Bleiweis

Osrednja tržiška ulica je polna oranžnih "M".

Odstranjen TOZD - saj je dobro!

Reklama "po gorenjsko".

Notranjost nove trgovine.

Del osebja - levo Aco Despotovič.

Samopostrežba Mercator-Preskrba na Deteljici.

Časopis podjetja po novem

Ugotavljamo: vodilni ljudje podjetij še vse premalo uporabljajo časopis ali druga sredstva komuniciranja kot sredstva za vzpostavljanje mostu med njimi in zaposlenimi. Zato so naslednje vrstice namenjene prav njim.

Glasilo podjetja je najpomembnejše orodje internega komuniciranja.

Povsem zmotno je razmišljanje, da je interno glasilo za podjetje zgolj strošek in ga je zato treba - kot pač vsak strošek - minimizirati.

V Sloveniji smo žal priča pogostim ukinjanjem internih glasil, s čimer običajno zamre še zadnja vez med vodstvom in zaposlenimi. V razvitem svetu vse več vlagajo v interna glasila. Številne raziskave, pa tudi konkretne izkušnje menedžerjev v tujini namreč potrjujejo, da je interno glasilo najboljša naložba v harmonijo podjetja.

Glasilo podjetja ne sme biti samo sebi namen in izhajati pač zato, da izhaja.

Interno glasilo ni namenjeno zgolj informiranju zaposlenih, kot smo bili tega vajeni doslej. Njegov cilj mora biti predvsem utrjevanje in komuniciranje kulture podjetja ter njegovega poslanstva, vizije, strategije in ciljev.

Temeljno poslanstvo internega glasila je tudi vzgajanje in motiviranje zaposlenih, utrjevanje pripadnosti podjetju ter spodbujanje k večji produktivnosti, poslovnosti, kvaliteti itd. ...

Glasilo mora biti striktno v funkciji podjetniške politike in doseganja večjih poslovnih uspehov.

Osnovno uredniško vodilo naj bo, da so ključni resurs podjetja ljudje, ki so najboljši kreatorji ugleda in oblikovalci imidža podjetja.

Cilj internega glasila je, da se zaposleni identificirajo s poslanstvom, vizijo in strategijo podjetja. Da bi se to udejanilo, morajo zaposleni osnovne vrednote in cilje podjetja sprejeti za svoje in se po njih tudi ravnati.

ŠE TOPLO IZ ZMAJČKOVEGA BUTIKA

Nazorjeva ulica v Ljubljani, to je tista med Franciškansko cerkvijo in Hotelom Union, je namenjena samo pešcem in v tej ulici, nasproti kina Union, je Zmajčkov butik - slaščičarna v novi preobliki in z novo ponudbo. In po čem se razlikuje od drugih?

Glavna novost je, da v njej postrežemo s še toplimi, pravkar pečenimi slaščicami in pecivom. Pecivo se po peki shranjuje v ogrevanih vitrinah, iz katerih se širi vonj po zavitkih vseh vrst: francoskih rogljičih, mini pizzah, orehovitih spiralah, sadnih ladjicah in drugih dobrotah. Poleg sveže pečenih dobrot iz kvašenega in listnatega testa pa so v vitrinah še vabljive smetanove, sahar in dunajske rezine, indijanci, ježki, deserti in seveda krofi.

In še ena posebnost je, ki jo velja poudariti. Prijazna Zmajčkova dekleta v ljubkih rumenobelih predpasnikih zeleno postrežejo tudi skozi odprto izložbeno okno. Naročeno postrežejo v posebnih vrečkah in papirnatih privezih, ki zanesljivo ne prepuščajo maščobe. Lahko pa se posladkate tudi v samem lokalu, zraven si privoščite še požirek osvežilne pijače ali pa tudi vedno bolj priljubljene filter kave.

Ob sprehodu po Ljubljani si privoščite skok v Zmajčkov butik v Nazorjevi ulici in se sami prepričajte o izvrstnosti slaštic Zmajčkovega butika.

Zmajčkov butik v Nazorjevi ulici.

Notranjost butika.

Pred žrebanjem je bila posebna nagrada izročena stranki, ki je imela v skrinjici največ kuponov. Darilni paket kozmetike iz Krke je bil dobrodošel.

Marjana Deržaj in Mile Bitenc sta poskrbela za pemico o kartici Mercator.

Kolo sreče je dvanajstim obiskovalcem prineslo lepe nagrade.

MERCATORJEVA PREDSTAVITEV V CELJU

Mercator-Golovec je v spomladanskih mesecih, ko so dnevi postajali vse daljši in toplejši, pripravil v centru Osnovne preskrbe na Hudinji v Celju super spomladansko presenečenje. Presenečenja so bila v okviru tradicionalnih "petkov v Mercatorju".

Tako petek, 16. aprila ni bil samo dan ugodne prodaje in pokušinj, temveč tudi začetek daljše pospeševalno prodajne akcije, v kateri so kupci pri vsakem nakupu nad 500,00 SIT v gostilni pri Hrastu, nad 2.000,00 SIT v samopostrežbi, nad 3.000,00 SIT pa v samoizbiri, dobili nagradni kupon.

Na dan super spomladanskega srečanja, 18. junija je bilo v velikem bobnu skupno več kot 5.600 kuponov.

Za uspešno predstavitev sponzorjev - podeljenih je bilo več kot 155 lepih nagrad - in za prijetno razpoloženje je poskrbel voditelj super spomladanskega žrebanja Mile Bitenc, za zabavo pa Marjana Deržaj in plesna skupina Stil. Zaposleni v gostilni Hrast so za vse udeležence srečanja pripravili bogato gostinsko ponudbo. Po naši oceni je bila akcija uspešna, saj se je število kupcev oziroma obiskovalcev našega centra povečalo in prepričani smo, da se bodo mnogi med njimi znova vračali.

Akcijo so nam omogočili in pomagali uredničarji sponzorji, med njimi vsi Mercatorjevi grosisti, Mercatorjeva proizvodna podjetja in kmetijske zadruge ter nekateri zunanji dobavitelji. Vsem, ki so skupaj z nami poskrbeli za uspešnost akcije, iskrena hvala.

SOUPRAVLJANJE NA VIDIKU

V skupščinski proceduri je predlog zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju. Zakon določa načine in pogoje za sodelovanje delavcev pri upravljanju gospodarskih družb, ne glede na obliko lastnine. Preberite nekaj zakonovih značilnosti in morda se vam bo v spominu nekaj zavrtele... spomin na prihodnost?

Način sodelovanja delavcev pri upravljanju

Sodelovanje delavcev pri upravljanju se uresničuje na več načinov in ti so: pravica do pobude in pravica odgovora na pobudo, pravica do obveščeniosti, pravica do dajanja mnenj in predlogov s pravico odgovora nanje, možno ali obvezno skupno posvetovanje z delodajalcem, pravica soodločanja in pravica zadržanja odločitev delodajalca. Pravice delavci uresničujejo preko sveta delavcev ali delavskega zaupnika, zbora delavcev in predstavnikov delavcev v organih družbe. Delavci imajo pravico sodelovati pri upravljanju, če gre za soodločanje oziroma vplivanje na vsebino in organizacijo dela ter na določitev in izvajanje aktivnosti, namenjenih izboljševanju delovnih razmer in doseganju uspešnega poslovanja družbe. Poleg navedenih načinov pa se svet delavcev in delodajalec lahko dogovorijo tudi o drugih načinih sodelovanja delavcev pri upravljanju. Tak dogovor se uporablja neposredno.

Svet delavcev

V družbah, kjer je zaposlenih več kot 20 delavcev, se oblikuje svet delavcev. V družbah z do 20 delavcev pa delavci izvolijo delavskega zaupnika. Število članov sveta je odvisno od števila zaposlenih. Pravico voliti predstavnike v svet delavcev imajo vsi delavci, ki delajo v družbi nepretrgoma najmanj 6 mesecev.

Vodilno osebje družbe nima pravice voliti predstavnika v svet delavcev. Z zakonom je določen način, volilni organi in volitve članov sveta delavcev. Določeni so tudi razlogi za prenehanje članstva v svetu delavcev. Način dela sveta delavcev se ureja s poslovníkom.

Stroške za delo sveta delavcev krije delodajalec. Člana sveta v času opravljanja njegove funkcije, zaradi dejavnosti, ki pomenijo uresničevanje zakona, brez soglasja sveta delavcev ni mogoče prerazporediti na drugo delovno mesto ali k drugemu delodajalcu ali pa ga uvrstiti med presežke delavcev.

Prav tako članu sveta, zaradi njegove dejavnosti po zakonu, ni mogoče znižati plače, proti njemu začeti disciplinskega ali odškodninskega postopka ali ga kako drugače postavljati v manj ugoden oziroma podrejen položaj. Člani sveta delavcev imajo pravico do treh plačanih ur na mesec za posvetovanje z delavci in pravico do 8 plačanih ur na leto za izobraževanje, potrebno za učinkovito delo sveta delavcev. Z dogovorom med delodajalcem in svetom delavcev se to število ur lahko poveča in določi, ali delavcu za te ure pripada ustrezno nadomestilo.

Svet delavcev v kapitalno povezanih družbah

Svet delavcev v teh družbah se ustanovi, če tako sklenejo sveti delavcev družb, v katerih je zaposleno najmanj dve tretjini delavcev kapitalno povezane družbe. V svetu delavcev take družbe sodelujejo predstavniki vseh kapitalno povezanih družb. Člani sveta delavcev povezanega družb. Člani so lahko le člani sveta delavcev povezanega družb. Svet je pristojen za obravnavanje vprašanj, ki se nanašajo na delavce v vseh kapitalno povezanih družbah. Sodelovanje delavcev pri upravljanju v organih družbe se uresničuje preko predstavnikov delavcev v nadzornem svetu družbe oziroma zadrage. Lahko pa tudi preko predstavnikov delavcev v upravi družbi - delavskega direktorja. Število predstavnikov delavcev v nadzornem svetu se določi s statutom družbe. Člani nadzornega sveta, ki so predstavniki delavcev, zastopajo interese vseh delavcev v okviru pooblastil, ki jih ima nadzorni svet, v skladu s posebnim zakonom in statutom družbe. V družbah, kjer je zaposlenih več kot 1000 delavcev in nimajo nadzornega sveta, ima svet delavcev pravico predlagati delavskega direktorja v upravo družbe. Delavskega direktorja kot člana uprave družbe imenuje skupščina oziroma drug organ lastnikov družbe v skladu s posebnim zakonom. Sodelovanje delavcev pri upravljanju družbe se uresničuje tako, da so delavci: neposredno obveščeni in da lahko neposredno dajejo predloge in mnenja; obveščeni preko delavskega zaupnika ali sveta delavcev, ter da preko njega dajejo predloge in mnenja; zahtevajo skupno posvetovanje z delodajalcem; soodločajo o posameznih, z zakonom določenih

NOVO

**Beljakovinsko
bogata hrana
za mesojede živali**

BOBI®

Mercator - Meso - Izdelki, Škofja Loka, d.o.o.

vprišanih in zahtevajo zadržanje posameznih odločitev delodajalca do sprejema končne odločitve na pristojnem organu. Delodajalec in svet delavcev se sestajata na zahtevo delodajalca ali sveta delavcev. Praviloma pa se enkrat mesečno sestajata, zaradi uresničevanja pravic in obveznosti, ki jih imata po zakonu o soupravljanju.

Delodajalec mora delavcu kot posamezniku omogočiti sodelovanje pri upravljanju, kot posameznik ima delavec naslednje pravice:

- do pobude in odgovorov na to pobudo, če se nanašajo na njegovo delovno mesto ali na njegovo delovno oziroma organizacijsko enoto,
- biti pravočasno obveščen o spremembah na svojem delovnem področju,
- povedati svoje mnenje o vseh vprišanih, ki se nanašajo na organizacijo njegovega delovnega mesta in delovni proces,
- zahtevati, da mu delodajalec oziroma od njega pooblaščen delavec pojasni vprašanja s področja plač in z drugih področij delovnih razmerij ter iz vsebine tega zakona.

Delodajalec mora na nekatere od teh pravic odgovoriti najkasneje v 30 dneh.

Obveščanje

Delodajalec mora svet delavcev obveščati predvsem o vprišanih, ki se nanašajo na: gospodarski položaj družbe, razvojne cilje družbe, stanje proizvodnje in prodaje, splošni in gospodarski položaj panoge, spremembo dejavnosti, zmanjšanje gospodarske dejavnosti, spremembe v organizaciji proizvodnje, spremembe tehnologije, letni obračun in letno poročilo ter na druga vprašanja. Pri tem je treba poudariti, da mora o zmanjšanju

gospodarske dejavnosti, spremembi v organizaciji proizvodnje in spremembi tehnologije, obveščati svet delavcev pred sprejemom dokončne odločitve.

Skupno posvetovanje

Zakon določa tudi obliko skupnega posvetovanja delodajalca in sveta delavcev. Tako mora delodajalec pred sprejemom obveščati svet delavcev in zahtevati skupno posvetovanje glede statusnih in kadrovskih vprašanj družbe. Informacije o teh zadevah mora delodajalec posredovati svetu delavcev najmanj 30 dni pred sprejemom odločitve, rok za skupno posvetovanje pa mora biti najmanj 15 dni pred sprejemom odločitve. Zakon tudi določa, kaj se šteje za statusna vprašanja družbe in za kadrovska vprašanja. Za statusna vprašanja se štejejo statusne spremembe, prodaja družbe ali njenega bistvenega dela, zaprtje družbe ali njenega bistvenega dela, bistvene spremembe lastništva. Kot kadrovska vprašanja pa se po zakonu štejejo: potrebe po novih delavcih (število in profili), sistemizacija delovnih mest, razporejanje večjega števila delavcev izven družbe, razporejanje večjega števila delavcev iz kraja v kraj, sprejemanje aktov dodatnega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja, zmanjšanje števila delavcev, sprejem splošnih pravil o disciplinski odgovornosti. Delodajalec mora svetu delavcev predložiti v soglasje predvsem predloge za odločitve v zvezi z organizacijo in izvajanjem ukrepov varnosti pri delu, določitev ukrepov za preprečevanje poškodb pri delu in obolenj v zvezi z delom, osnove za določanje o izrabi letnega dopusta, merila za

ocenjevanje delovne uspešnosti delavcev, kriterije za nagrajevanje inovacijske dejavnosti, razpolaganje s stanovanjskim skladom in kriterije za napredovanje delavcev. Svet delavcev se mora o teh predlogih izreči v 8 dneh od predložitve v soglasje. Če tega ne stori, se šteje, da s predlogom soglaša.

Spori med svetom delavcem in delodajalcem se razrešujejo preko arbitraže, ki je sestavljena iz enakega števila članov, imenovanih s strani sveta delavcev in delodajalca ter enega nevtralnega predsedujočega, ki ga morata obe stranki soglasno imenovati.

Najmanj 250.000 tolarjev za prekršek

Zakon ima tudi kazenske določbe. Za ravnanje, ki je v nasprotju z določbami zakona, se pravna oseba kaznuje za prekršek z denarno kaznijo najmanj 250.000,00 SIT. Kot prekrške pa zaradi primera po tem zakonu navajamo le nekaj pomembnejših opredelitev. Če pravna oseba ne objavi dogovorov s svetom delavcev, če onemogoči delo in pravice delavskemu zaupniku, če ne krije nujnih stroškov za delo sveta delavcev, če delavcu kot posamezniku ne omogoči pravice do sodelovanja pri upravljanju, če ne obvešča sveta delavcev o zadevah, o katerih je dolžan obveščati...

Vesna Bleiweis

ZAVAROVALNICA MERCATOR NAGRAJUJE VAŠE ZAUPANJE!

Vse zavarovance Zavarovalnice Mercator, ki na novo sklepajo ali obnavljajo avto kasko zavarovanje, čaka lepa, praktična nagrada. Prepričajte se sami.

Zavarovalnica Mercator
d.d., Ljubljana

NAGRADNA KRIŽANKA

Rešeno križanko pošljite na naslov: Poslovni sistem Mercator, Center za obveščanje, 61000 Ljubljana, Dunajska 107.

Rešitev pošljite do 20. julija 1993, morda bo sreča izbrala prav vas.

Nagrade za križanko iz prejšnje številke prejmejo: Dragomil Mršolj, Dolenska cesta 62, 61108 Ljubljana; Nada Nared, Šegova 42, 68000 Novo mesto; Slavko Kozakiv, Šalara 21, 66000 Koper.

Nagrade bomo poslali po pošti.

		LEGENDARNI KELTSKI BARD, KI SO SI GA VZELI ZA VZOR ROMANTIČNI PESNIKI		ŠČITNIK NAD KOLESOM	PREBIVALKA LAPONSKE	VDOVA JOHNA LENNONA (YOKO)	STANJE	OBRAT TEKSTILNE TOVARNE					
OKROGLA		MORSKA RIBA		DREVO IZ TROPSKE AMERIKE									
IME EPSKEGA PESNIKA AŠKERCA		SLAVNI SLOVENSKI ČEBELAR	PISEK ANALOV, KRONIST	FILM REŽISERJA TARKOVŠKEGA	JAPONSKI POLITIK (HIROBUMI)	ULICA		REDKO M. IME	ALPINSKI ODESK	KRAJ NA DOLENJSKEM	MESTO V SREDNJI ALŽIRIJI	DUŠA UMRLEGA PRI ST. SLOVANH	
GRŠKI JUNAK PRED TROJO					IGRALKA BLYTH	LETOVIŠČE PRI KOPRU							
ŠČIPALNIK					LOVEC S SOKOLOM	INVERZNA KRIVULJA							
KLADA ZA SEKANJE DRV				OTROŠKO POKRIVALO						MOSTIČEK			
SODOBNI SLOVENSKI LITERAT (VINKO)				DEŽELA NA JUGU NEMČIJE		PRAVOSLAVNA VERSKA PODOBA	GORA V JULIJIH						
GLAVNO MESTO KENJE						TANTAL		REŽISER KUSTURICA			ŽENSKO IME		
		HRUST, MOČAN ČLOVEK			VELIKO ZABAVE PRI REŠEVANJU!		PREBIVALEC GORIŠKIH BRD			GLEDAŠKI PROGRAM			
		NARODNI PARK V KENJI			TOLKAČ		DELAVEC V PLINARNI					EDEN OD STARŠEV	
PODOLGOVATA KEMIJSKA POSODA		PREBIVALEC BRAZILIJE	ŠOLSKA OCENA	ANGLEŠKI FILMSKI PRODUCENT			OSTANKI GORENJA V DIMNIKU			IME ČRKE			
VELIKA ŠPANSKA REKA				OPISANJE	RAZLOG, SMISEL					STREHA NAD ODPRTIM OGNJIŠČEM			
KOPIJA						JAVKANJE					DEL ROŽE		
GUMICA ZA BRISANJE						ZBIRANJE PODATKOV							
ČRKI S KONCA ABECEDE		REKA NA IRSKEM				NAPETOST		ENAKI ČRKI			MESTO V TERAMU (ITALIJA)		
		VELIKA ZGRADBA						OSEBNI ZAIEMEK	VELIKA POLJSKA REKA		AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (PATRICIA)	OLIVER TWIST	ŽIVAL, KI RUE POD ZEMLJO
VZDEVEK SATIRIKA BULATOVICA				SKAND. M. IME	SESTAVIL JOŽE PETELIN	OZKA DOLINA					BREZAL-KOHOLNA PIJAČA		
PEVKA FITZGERALD				DEL ŽIVALI				NIZOZEMSKO MESTO			KRAJ PRI POREČU		
GRŠKI BUKOLIČNI PESNIK				RAJKO RANFL				KOSITER	VOJAŠKO POROČILO				
NEMŠKI IGRALEC IN REŽISER (KONRAD)								MESTO NA SEVERU SIRIJE				RISBA ROOSTER STUDIO	VELIKO ZABAVE PRI REŠEVANJU!